

Houtkachel

Bij het woord houtvuurtje of open haard krijgen we een 'warm' gevoel. Zeker in deze tijd van het jaar. De rolverdeling is wat dat betreft doorgaans nog altijd zeer traditioneel. De mannen maken het vuur, de vrouwen zorgen voor wat lekkers erbij. Maar een houtvuur kan ook een totaal andere kant hebben.

Meteoroloog Reinier van den Berg is sinds 1989 actief als weerpresentator, onder andere bij RTL

Auteur Reinier van den Berg,
Meteoroloog

In het najaar werd Californië wederom opgeschrikt door enorme natuurbranden. Na een record droge periode ging het in november helemaal mis. De enorme branden raasden volkomen onbeheersbaar door natuurgebieden maar ook door een aantal dorpen. Het plaatsje Paradise werd onwaarschijnlijk hard geraakt en veranderde in een hel. Opgejaagd door een harde oostenwind trok de woeste vuurzee in de nacht dwars door het stadje. Alle woningen zijn volkomen verloren gegaan. Bij het schrijven van deze column waren er ruim 70 slachtoffers gevonden. Maar er werden nog 1000 mensen vermist. Velen zullen wellicht nooit gevonden worden. De temperaturen bij dit soort branden kunnen enorm oplopen. Beelden van de natuurramp zijn afgrijselijk. Mensen die de vuurzee probeerden te ontvluchten, werden op de uitvalswegen soms ingesloten en ingehaald door de vlammen.

Je kunt je afvragen hoe dit zo mis kan gaan in een ontwikkeld land als Amerika. In Nederland hadden we ook een zeldzaam droge en recordwarme zomer. Er zijn tal van natuurbranden geweest, maar elke brand werd in een vroeg stadium ontdekt. Geen enkele keer liep het uit de hand. Maar we moeten niet vergeten dat we in Nederland over relatief kleine stukken natuur beschikken vergeleken met een staat als Californië. Bovendien zijn de natuurgebieden bij ons overal goed bereikbaar. Vanuit de lucht wordt continu gewaakt met vliegtuigjes en zodra er een beginnende brand is gedetecteerd, rukt de brandweer uit en binnen een uur is het blussen in volle gang.

Bij natuurbranden komt veel roet in de lucht. Dat blokkeert het zonlicht en kan daardoor tijdelijk een licht verkoelend effect hebben. Al is dit effect in het algemeen maar klein. Veel belangrijker is de impact van de enorme hoeveelheid CO₂ die in de atmosfeer komt. Dit broeikasgas heeft juist een opwarmend effect en kan bovendien veel langer actief blijven als broeikasgas in de lucht. Vandaar dat het stoken van hout niet zo maar een duurzaam alternatief is van stoken op gas. Integendeel.

Bij het stoken op hout komt tot 2 maal zoveel CO₂ vrij in vergelijking met verwarmen op gas. Bovendien komt er veel (ultra) fijn stof in de lucht. Zeker in de winter kan de hoeveelheid van dit fijnstof door de 'thermische gelaagdheid' van de atmosfeer tot gevaarlijke niveaus stijgen, zeker in stedelijk gebied. Een pellet kachel brandt efficiënter dan een open haard, maar toch is de uitstoot van CO₂ bij de pellet kachel dubbel zo groot in vergelijking met de gasgestookte CV ketel. Het subsidiëren van pellet kachels heeft dus helemaal niets te maken met duurzaamheid. Integendeel.

Maar het kan nog gekker. De kolengestookte Amercentrale wordt momenteel omgebouwd tot een enorme 'pellet kachel'. De overheid subsidieert de bouw met een bedrag van in totaal 1,2 miljard euro, want het zou helpen om de klimaatdoelen te halen! De houtpellets, afkomstig uit Amerika en Canada, worden aangevoerd met grote schepen. Die varen bovendien op ruwe stookolie. In de landen van herkomst gaan hele bossen tegen de vlakte voor onze pellet-honger. Big business. Het verstoken veroorzaakt een extra uitstoot van CO₂. Bovendien wordt er door de oorspronkelijk bossen geen CO₂ meer vastgelegd. Dat maakt het netto resultaat van deze centrale nog beroerder. Van het aardgas af is prima, maar alleen als het alternatief ook echt duurzamer (en liefst volkomen CO₂ neutraal is).